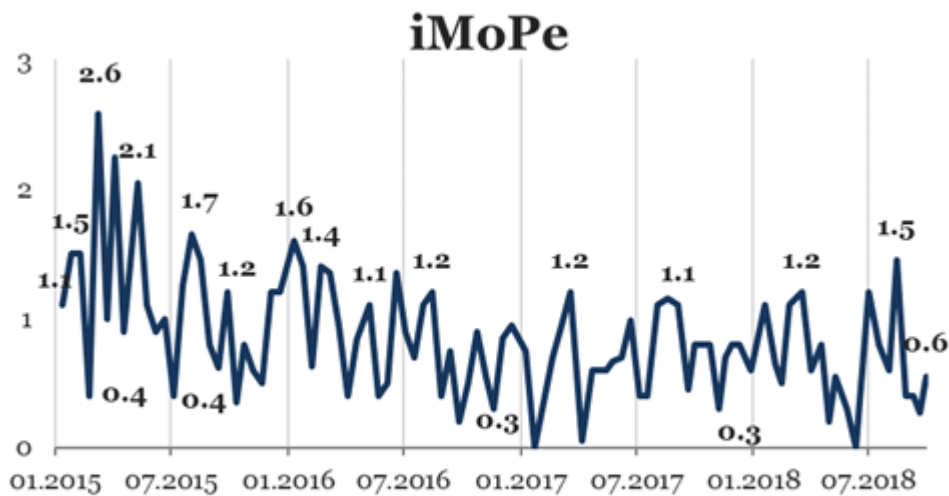

iMoPe №94. Дерегуляція на ринку цукру

Індекс моніторингу реформ (iMoPe) склав +0,6 бала за період з 17 по 30 вересня 2018 року з від -5,0 до +5,0 можливого.

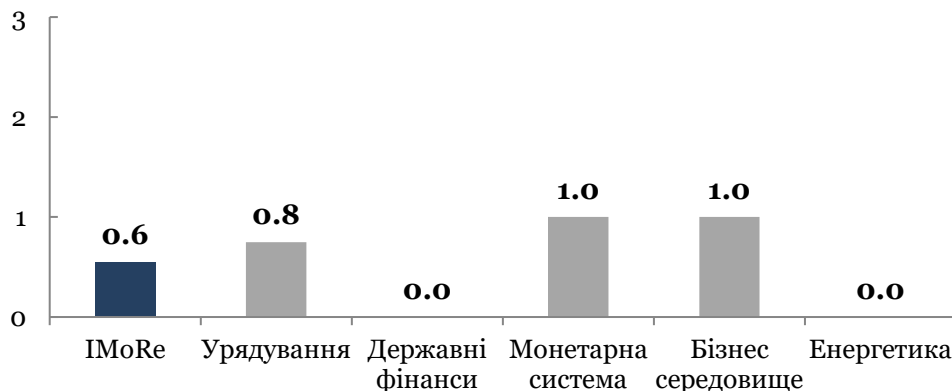
Головна подія цього раунду - дерегуляція цукрової галузі.

Графік 1. Динаміка Індексу моніторингу реформ

iMoPe може приймати значення від -5 до +5, значення вище за +2 розглядається як прийнятний темп реформ

Графік 2. Значення iMoPe та його компонентів у поточному раунді оцінювання

Головна подія раунду

Закон про дерегуляцію ринку цукру, +1,8 бала

Регулювання ринку цукру в Україні здійснювалося згідно з нормами [закону 758-XIV](#), який був прийнятий 1999 року. З того часу він неодноразово змінювався, проте вже давно припинив відповідати сучасним умовам на світовому та внутрішньому ринку.

Відповідно до початкової версії закону, регулювання ринку цукру здійснювалося шляхом щорічного квотування виробництва та реалізації виробленого в Україні цукру. При цьому встановлені були квоти трьох видів: квота «А» – квота поставки цукру на внутрішній ринок; квота «В» – квота поставки цукру за межі України за міжнародними договорами та поповнення (в разі необхідності) квоти «А» і квота «С» – цукор, вироблений в Україні понад квоти «А» та «В» і призначений для реалізації його власниками виключно за межами України. Через значне скорочення обсягів виробництва цукру та на виконання зобов'язань України перед СОТ квоти «В» і «С» було скасовано, проте обсяг виробництва цукру, що постачається на внутрішній ринок України, обмежувався квотою «А».

Разом із тим, закон передбачав щорічне встановлення Кабміном мінімальних цін на цукрові буряки, які є сировиною для виробництва цукру квоти «А», а також мінімальних цін на цукор квоти «А».

Таке регулювання не лише створювало корупційні ризики, а й викривлювало ринкові механізми в галузі. Підприємства намагалися організувати свою роботу таким чином, щоб уникнути регулювання. Зокрема, при заготівлі цукровими заводами цукрових буряків значна їх частина (більше 40%) надходила на переробку на давальницьких умовах. Така сировина не підпадає під цінове регулювання, оскільки з юридичної точки зору вона не реалізується. Таким чином, вказана норма не регулювала суттєву частину ринку.

Закон [2518-VII](#) від 04.09.2018 скасував закон [758-XIV](#), який регулював ринок цукру.

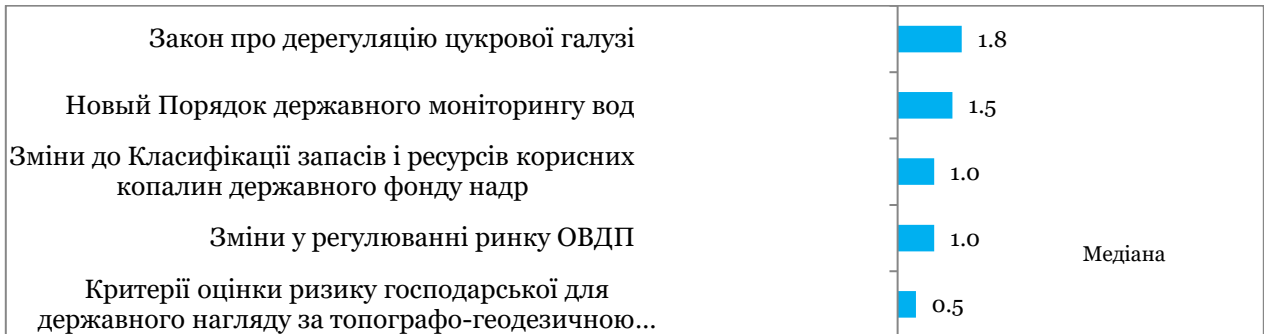
Коментар експерта

“Встановлення державою мінімальних цін на цукор - це одна із форм державної підтримки. Згідно з розрахунками відповідно до правил СОТ, підтримка лише однієї цукрової галузі більш ніж удвічі [за даними станом на 2016 рік - ред.] перевищувала обсяг дозволеної в рамках СОТ підтримки для сільського господарства. Наявність мінімальних цін на цукор суттєво "звужувала" і до того невеликі можливості уряду надавати підтримку сільськогосподарським виробникам.

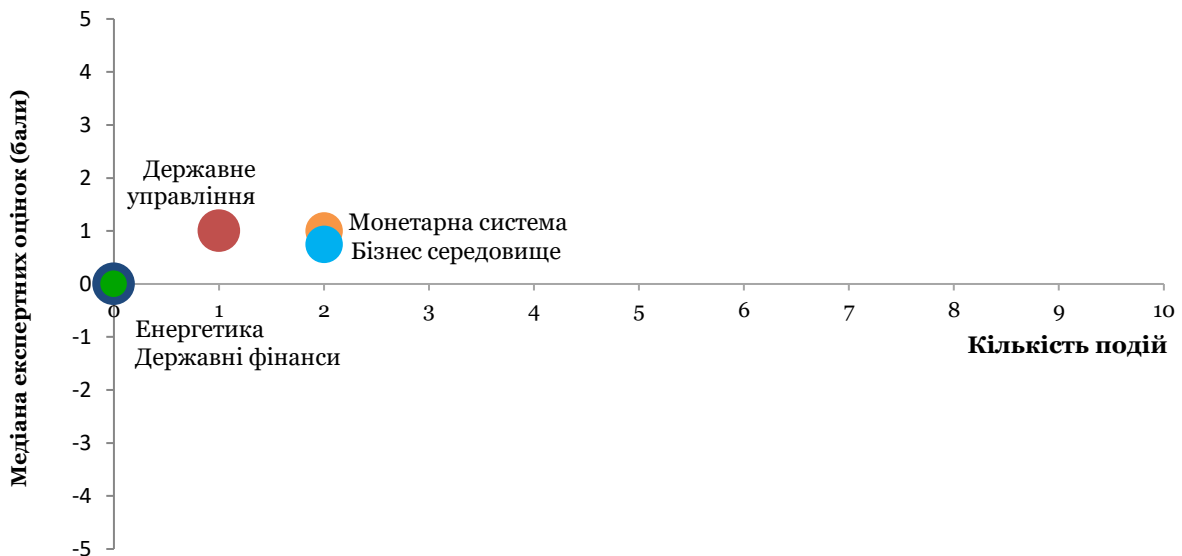
Ця проблема вирішувалася дуже просто - потрібно було скасувати мінімальні ціни на цукор.”

Олег Нів'євський, Київська школа економіки

Графік 3. Події, що визначали значення індексу, оцінка події є сумою її оцінок за напрямками, тому вона може перевищувати +5, або бути меншою за -5

Графік 4. Значення окремих компонентів Індексу та кількість подій

Таблиця 1. Оцінки всіх подій та прогресу реформ за напрямками

Державне управління	+0.8
Новий Порядок державного моніторингу вод	+1.5
Критерії оцінки ризику господарської діяльності для державного нагляду за топографо-геодезичною діяльністю	+0.5
Державні фінанси	0.0
Монетарна система	+1.0
Зміни у регулюванні ринку ОВДП	+1.0
Бізнес середовище	+1.0
Закон про дерегуляцію цукрової галузі	+1.8
Зміни до Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр	+1.0
Енергетика	0.0

(Див. графіки та таблиці на сайті http://imorevox.in.ua/?page_id=577, http://imorevox.in.ua/list_rounds.php)

Довідкова інформація: Індекс Моніторингу Реформ (iMoPe) VoxUkraine призначений надавати комплексну оцінку зусиллям влади України зі впровадження економічних реформ. Індекс базується на експертних оцінках змін у регуляторному середовищі за п'ятьма напрямками:

1. Державне управління
2. Державні фінанси
3. Монетарна система
4. Бізнес середовище
5. Енергетика

Детальніше про Індекс та методологію розрахунку можна дізнатись на сайті imorevox.org.

VoxUkraine- це ініціатива, створена групою міжнародних та вітчизняних економістів, присвячена реформам та економічному розвитку України. Цілями VoxUkraine є поширення науково обґрунтованого аналізу та коментарів щодо економічних та суспільно-політичних подій в Україні, підвищення рівня дискусії та формулювання системного підходу до реформ, а також інтеграція України в світову мережу економістів та діячів, відповідальних за економічну політику.